

Codi: 111424

Assignatura: Macrofilosofia del XVIII i XIX

Tipus: optativa

Crèdits: 6

Cicle: segon

Semestre: segon

Grup: B1

Professorat: Gonçal Mayos

Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura

Llengua: català

Objectius

- ? Analitzar els grans canvis filosòfics i cosmovisionals produïts durant els segles XVIII i XIX (amb moviments de llarga duració que van de la Il·lustració a les filosofies de la sospita).
- ? Vincular l'evolució de la racionalitat i les mentalitats amb els canvis socials.
- ? Mostrar com els grans debats i conflictes actuals tenen les seves arrels en aquests dos segles moderns, i apuntar els conflictes irresolts que ens han legat.

Temari

- ? Necessitat de l'enfocament macrofilosòfic. La difícil unitat dels discursos il·lustrat, romàntic, idealista, vitalista i «de la sospita». Pensaments del seu temps i/o tendències suprahistòriques?
- ? Periodització i contextualització de les filosofies del XVIII i XIX.
- ? Els grans «autors» o agents humans (pensadors, artistes, polítics, literats, etc.) com a exemples i concrecions dels moviments, de les mentalitats i les cosmovisions analitzats.
- ? Processos de llarga duració clau: subjectivació, racionalitat instrumental, secularització, individuació, no intel·lectiu, pulsó d'absolut, paper dels macrodiscursos (p. e., filosofies de la història), sospita, desemmascarament.
- ? Anàlisi macrofilosòfica de l'evolució de la raó moderna al llarg del XVIII i XIX.
- ? Una subjectivitat desfermada, assalt a la raó, irracionalisme?
- ? Problemes i conflictes legats.

Bibliografia bàsica

En les primeres classes es determinaran els aspectes o programa concrets que es podran tractar durant el curs, se'n donarà la bibliografia i l'assessorament pedagògic necessari. S'usaran alguns dels materials inclosos en el dossier electrònic de l'assignatura o en la web <http://www.ub.edu/histofilosofia/gmayos> (o «Gonçal Mayos» en qualsevol cercador d'Internet) i la bibliografia següent:

ARGULLOL, R. *El Héroe y el Único*. Madrid: Taurus, 1982.

BARZUN, J. *Classic, Romantic and Modern*. Chicago-London: University Chicago Press, 1961.

———. *Del amanecer a la decadencia. 500 años de vida cultural en Occidente (de 1500 a nuestros días)*. Madrid: Taurus, 2002.

Z. Bauman / Keith Tester *La ambivalencia de la modernidad y otras conversaciones*, Barcelona, Paidós, 2002.

Peter L. Berger & Thomas Luckmann *Modernidad, pluralismo y crisis de sentido. La orientación del hombre moderno*, Barcelona, Paidós, 1997.

BERLIN, I. *Las raíces del romanticismo*, Madrid: Taurus, 2000.

BURKE, P. *Historia social del conocimiento. De Gutenberg a Diderot*, Barcelona, Paidós, 2002.

BURLEIGH, M. *Poder terrenal. Religión y política en Europa de la Revolución Francesa a la Primera Guerra Mundial*. Madrid: Taurus, 2005.

CASSIRER, E. *Filosofía de la ilustración*. México: FCE, 1943.

DELEUZE, G. *Nietzsche y la filosofía*. Barcelona: Anagrama, 1971.

FOUCAULT, M. *Sobre la Ilustración*. Madrid: Tecnos, 2003.

———. *Las palabras y las cosas*. Madrid: Siglo XXI, 1993.

———. *Vigilar y castigar*. Madrid: Siglo XXI, 1982.

FLÓREZ, C. *Génesis de la razón histórica*. Salamanca: Universidad de Salamanca, 1983.

FERRY, L. *El sistema de las filosofías de la historia*. México: FCE, 1997.

- FINK, E. *La filosofía de Nietzsche*. Alianza: 1966.
- GUSDORF, G. *Les sciences humaines et la pensée occidentale*. Paris: Payot, 1972, vol. IV, V, VI i VII.
- HABERMAS, J. *El discurso filosófico de la modernidad*. Madrid: Taurus, 1989.
- HIRSCHMAN, A. O. *Las pasiones y los intereses. Argumentos políticos a favor del capitalismo previos a su triunfo*. Barcelona: Península, 1999.
- HONOUR, H. *El Romanticismo*. Madrid: Alianza, 1981.
- HORKHEIMER, M.; ADORNO, T. W. *Dialéctica de la Ilustración*. Madrid: Trotta, 2000.
- JORBA, M.; TAYADELLA, A.; COMAS, M. (ed.). *El segle romàntic. Actes del Col·loqui sobre el Romanticisme (1995)*. Vilanova i la Geltrú: Biblioteca Museu V. Balaguer, 1997.
- LÖWITH, K. *De Hegel a Nietzsche*. Buenos Aires: Sudamericana, 1968.
- LUKÁCS, G. *El asalto a la razón*. Barcelona: Grijalbo, 1976.
- MANN, M. *Las fuentes del poder social*. Madrid: Alianza, vol. II. *El desarrollo de las clases y los Estados nacionales, 1760-1914*, 1997.
- MARCUSE, H. *Razón y revolución*. Madrid: Alianza Editorial, 1971.
- MARÍ, A. *El entusiasmo y la quietud. Antología del romanticismo alemán*. Barcelona: Tusquets, 1979.
- MAYOS, G. *Ilustración y Romanticismo. Introducción a la polémica Kant-Herder*. Barcelona: Herder, 2004.
- . «Postil·lustració o autocrítica de la modernitat». A: *Postmodernitat*. Barcelona, La Busca, 1998.
- . «Revoluciones filosóficas en años críticos». *Revista de Occidente*. Madrid, núm. 282, monogràfic *Pensar en alemán hoy. Vuelve la Ilustración*, de noviembre de 2004, pàg. 36-57.
- MEINECKE, F. *El historicismo y su génesis*. México: FCE, 1983.
- ROUCHE, M. *La philosophie de l'histoire de Herder*. Paris: Les Belles Lettres, 1940.
- SENNETT, Richard. *El declive del hombre público*, Barcelona: Península, 1978 [1977].

SIGUÁN, M. (coord.) *Romanticismo / romanticismos*. Barcelona: PPU, 1988.

STAROBINSKI, J. *J-J. Rousseau. La transparencia y el obstáculo*. Madrid: Taurus, 1983.

TAYLOR, Ch. *Hegel y la sociedad moderna*. México: FCE, 1983.

——. *Fuentes del yo. La construcción de la identidad moderna*. Barcelona: Paidós, 1996.

VILLACAÑAS, J. L. *La quiebra de la razón ilustrada*. Madrid: Cincel, 1988.

White, H. *Metahistoria. La imaginación histórica en la Europa del siglo XIX*. México: FCE, 2001.

Sistema d'avaluació

Examen complementat optativament amb un treball lliure (per consensuar amb el professor).

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant